

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/50/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113215857
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113215857.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: M. G., nar. XX.XX.XXXX a S. S. G., nar. X.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov - matky: K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom H. J. O. č. XXX, zastúpenej spoločnosťou: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO 36 865 281, a otca: X. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K., prechodne bytom H. J. O. č. X, zastúpenému advokátom: JUDr. Július Šefčík, so sídlom ul. 9. Mája 15, Trnava, o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 22.5.2014 č.k. 19P/37/2013-331 v zamietajúcej časti II., takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti II. p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd výrokom I. nariadil predbežné opatrenie, ktorým otcovi uložil povinnosť s účinnosťou odo dňa tohto rozhodnutia prispievať na výživu maloletej M. sumou 100 Eur mesačne a maloletého S. S. sumou 100 Eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Týmto zmenil rozhodnutie Okresného súdu Trnava č.k. 9P/37/2013-40 zo dňa 3.7.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9CoP/29/2013-107 zo dňa 15.10.2013 v časti výživného na maloletú M. a rozhodnutie Okresného súdu Trnava č.k. 19P/37/2013-174 zo dňa 21.2.2014 v časti výživného na maloletého S. S. a výrokom II. návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia vo zvyšku (v časti žiadaného zákazu styku otca s oboma maloletými deťmi a zákazu otcovi vycestovať s nimi na dobu neurčitú) zamietol.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím § 102 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 75 ods.1, § 76 ods. 1 písm. a), ods. 4, 6 a 8 a § 77 ods. 1 O.s.p. ako i § 36 ods. 1 a § 24 ods. 1, 4, § 25 ods. 1, 2, 3 a 4, § 28 ods. 2, § 62 ods. 1, 2 a 3, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že v danej veci je predmetom konania vo veci samej úprava práv a povinností k maloletým deťom, pretože rodičia maloletých detí spolu nežijú, matka sa s maloletou M. odsťahovala k svojim rodičom, následne v priebehu konania sa rodičom narodilo dňa 6.12.2013 ďalšie dieťa - maloletý S. S., ktorý žije od narodenia tiež s matkou. Matka sa predmetným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáhala: nariadiť zákaz styku otca s maloletými deťmi na dobu neurčitú, nariadiť otcovi prispievať na maloletú M. G. sumou 300 Eur mesačne a na maloletého S. S. G. sumou 300 Eur mesačne a uložiť zákaz otcovi vycestovať (kam? - vychádzajúc z obsahu návrhu matky pravdepodobne do zahraničia - poznámka odvolacieho súdu) s maloletou M. a s maloletým S. S. na dobu neurčitú. Súd vyhovel návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia v časti výživného, keď bol toho názoru, že od rozhodnutia súdu o nariadení predbežného opatrenia, ktorým súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú M. vo výške 50 Eur mesačne (uznesenie č.k. 9P/37/2013-40 zo dňa 3.7.2013) a od rozhodnutia súdu o nariadení predbežného opatrenia, ktorým súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého S. S. vo výške 50 Eur mesačne (uznesenie č.k. 19P/37/2013-174 zo dňa 21.2.2014), došlo k zmene, keď v čase

rozhodovania súdu o výživnom neboli známe skutočnosti, že obe deti majú zdravotné problémy, teda došlo k zmene okolností, na základe ktorých súd posudzoval určenie výživného v nevyhnutnej miere. Z predložených zdravotných záznamov vyplýva, že maloletá M. má diagnosticky potvrdenú intoleranciu laktózy a intoleranciu histamínu, potrebné sú dietetické opatrenia, navštevuje gastroenterologickú a kardiologickú ambulanciu, má zvýšené výdavky na stravu a cestovanie. Maloletý S. S. G. bol opakovane hospitalizovaný pre zástavu dýchania, dieťa je sledované v gastroenterologickej ambulancii, kardiologickej ambulancii a pneumologickej ambulancii. Lekár nevedel kvantifikovať finančné náklady. Vzhľadom na to je súd toho názoru, že matka osvedčila, že s oboma deťmi sú okrem bežných výdavkov zvýšené výdavky v súvislosti s ich zdravotným stavom a to minimálne v súvislosti s návštevou lekárov, u maloletej M. i na zabezpečenie inej ako bežnej stravy, preto zmenil rozhodnutie, ktorým bolo doposiaľ určené výživné na každé dieťa vo výške 50 Eur tak, že otec je povinný platiť výživné na každé dieťa vo výške 100 Eur mesačne, ktorú sumu považoval za výživné v nevyhnutnej miere v zmysle ustanovenia § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. v danej veci, keď zohľadnil skutočnosť, že matka je na materskej dovolenke, jediným jej príjmom je rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur mesačne a prídavky na maloleté deti vo výške 47,04 Eur mesačne, otec je zamestnaný s priemerným čistým mesačným zárobkom vo výške 1 300 Eur.

Súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa zároveň domáhala zákazu styku otca s maloletými deťmi a zákazu vycestovania otca s maloletými deťmi zamietol z nasledujúcich dôvodov. Matka odôvodnila svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia v tejto časti tým, že otec maloletých detí svojim nezodpovedným konaním vážne ubližuje po fyzickej aj psychickej stránke obom maloletým deťom, pretože sú opakovane vystavované stresu a negatívnemu tlaku zo strany otca a tým bezprostrednej ujme a dôvodnej obave zo zhoršenia ich psychického aj fyzického zdravia. Apelovala na zlý psychicky zdravotný stav ako aj celkovú charakteristiku osobnosti otca, s tým, že jeho psychické problémy sa prejavujú aj v správaní sa voči maloletým deťom a jeho konanie sa negatívnym spôsobom stupňuje tým, že úmyselne a čoraz častejšie škodí maloletým deťom tak, že v nich opakovane vytvára strach a napätie a vystavuje ich stresovým situáciám, má za to, že je v záujme maloletých detí dôvod na zákaz styku otca s deťmi na dobu neurčitú, aby už viac neboli vystavované psychickému tlaku zo strany otca a nemuseli sa báť, že prídu aj o matku. Ako konkrétny príklad takéhoto ubližovania uviedla, že otec priniesol maloletej M. hračky, ktoré boli špinavé, veľmi nehygienické a drobné teda absolútne nevhodné pre 2 ročné dieťa, otec sa k nej pred maloletými deťmi správal vulgárne, bol verbálne agresívny, na konci stretnutia všetky hračky zobral, pričom maloletá M. začala plakať, lebo ako 2 ročná nechápe, prečo jej otec najprv hračky prinesie a potom si ich zoberie so sebou bez toho, aby ju akýmkoľvek spôsobom upokojil. Súd po zhodnotení doposiaľ vykonaného dokazovania vo veci a uvádzaného matkou dospel k záveru, že matka žiadnym spôsobom neosvedčila negatívny vplyv stretávania sa otca s M. na maloletú. Taký vážny zásah do rodičovských práv akým je zákaz styku možno uskutočniť len ak je negatívny vplyv na maloleté dieťa aspoň osvedčený (v prípade nariadenia predbežného opatrenia). Matka tvrdí, že stretávanie otca s maloletou má na maloletú negatívny vplyv, ale podľa názoru súdu to žiadnym spôsobom neosvedčila. Súd v tejto súvislosti poukazuje i na skutočnosť, že rodičia sa zaviazali zúčastniť pohovoru na referáte poradensko-psychologických služieb na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Trnave za účelom čo najlepšieho riešenia úpravy práv a povinností rodičov k maloletej M., čo sa týka kontaktu otca s maloletou M. tak, aby to bolo v čo najlepšom záujme maloletej M., ktorého sa i zúčastnili dňa 3.4.2012, matka však prišla bez maloletej M., preto nebolo možné posúdiť vzťah maloletej M. k otcovi. Čo sa týka maloletého S. S., matka neuviedla žiadne konanie otca voči maloletému, ktoré by sa malo posudzovať ako nevhodné s negatívnym vplyvom na maloletého. Preto súd ani nemal čo posudzovať ako dôvod, pre ktorý by mal zakázať otcovi styk s maloletým S. S.. Súd poukázal aj na to, že matka sa opakovane domáha zákazu styku otca s maloletými deťmi, keď o takomto návrhu matky už bolo rozhodnuté uznesením tunajšieho súdu zo dňa 20.6.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 15.10.2013 a následne uznesením zo dňa 21.2.2014, odkedy podľa názoru súdu nedošlo k takému konaniu, ktoré by odôvodňovalo uloženie zákazu styku otca s maloletými deťmi. Súd preto návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým matka žiadala zakázať styk otca s maloletými deťmi, ako nedôvodný zamietol. Súd nevyhovel ani návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa matka domáhala uloženia zákazu otcovi vycestovať s maloletými deťmi, keď podľa jeho názoru matka žiadnym spôsobom neosvedčila, že otec má úmysel vycestovať s deťmi do zahraničia, keď ani skutočnosť, že je maloletá poistená v zdravotnej poisťovni v zahraničí nesvedčí o úmysle otca natrvalo s ňou odísť do zahraničia, napokon otec v zahraničí poistil i matku maloletých detí. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že obe deti sú zverené do osobnej starostlivosti matke, otec má upravený styk s deťmi, z čoho vyplýva, že sa môže s deťmi stretávať v tomto súdom vymedzenom čase za

jej prítomnosti a po ukončení styku je povinný deti odovzdať matke. V prípade nerešpektovania tohto rozhodnutia by sa dopúšťal protiprávneho konania.

Proti tomuto uzneseniu, v zamietajúcej časti, podala odvolanie matka maloletých detí, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozhodol o predbežnom opatrení zákazu styku otca s maloletými deťmi a zákazu vycestovania otca s nimi do zahraničia. Ako odvolacie dôvody označila neúplné zistenie skutkového stavu, pretože neboli vykonané všetky dôkazy a z dôvodu, že sú tu ďalšie skutočnosti a dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a nemohli byť označené alebo predložené do rozhodnutia súdu prvého stupňa, keďže sú novými skutočnosťami, rovnako nevykonal dôkazy, ktoré mohli viesť k inému rozhodnutiu. Novou skutočnosťou je fakt, že proti otcovi maloletých detí je na základe rozhodnutia Generálnej prokuratúry v Bratislave dňa 7.3.2014 č.k. IV/4 GPt 15/14/1000-9 opätovne začaté trestné stíhanie podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku a vyšetrovatelka OR PZ v Trnave opätovne začala trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona zo dňa 23.4.2014, číslo spisu ČVS: ORP-521/4-vys-TT-214. Poukázala na to, že súd prvého stupňa sa vo svojom odôvodnení dostatočne nezaoberal dôkazmi, ako bol znalecký posudok číslo 60/2013 vpracovaný PhDr. Zuzanou Bielikovou, ktorú nevyočul. Zmohol sa iba na skonštatovanie, že zjavným spôsobom neosvedčila negatívny vplyv stretávania sa otca s deťmi na ne, ani úmysel otca vycestovať s maloletými do zahraničia. Súd rovnako nekontaktoval policajný zbor, či je voči nemu začaté trestné stíhanie a v akých veciach a ani neskúmal prostredníctvom znalcov spojenie trestného stíhanie vo vzťahu k výchove maloletých detí. Odvolateľka ďalej namietala, že doterajšie stretnutia otca s maloletými na základe doteraz nariadených predbežných opatrení vo veci nie sú v ich záujme, nakoľko majú nepriaznivý vplyv na ich fyzický a psychický vývin. Otec detí pravidelne prichádza na stretnutia silne negatívne emočne naladený a jeho negatívne emócie pretrvávajú aj počas jeho styku s deťmi a aj po ukončení stretnutí. Pravidelne na každom stretnutí sa snaží vyvolať s ňou konflikt pred deťmi. Pred maloletou M. sa hanlivo vyjadruje na jej osobu a na stretnutia jej prináša potraviny, ktoré ona neje, čím ju rozdráždi a nakoniec maloletej neustále opakuje, že je to práve ona, ktorá jej nedovolí, aby tieto potraviny jedla. Otec stretnutia s maloletými zvláda len s veľkými ťažkosťami, vyčerpávajú ho. Je schopný aj niekoľko minút sedieť, dívať sa do prázdna a rozprávať sa nahlas sám so sebou, keď ho maloletá M. oslovuje, tak ju nevníma. Neustále kontroluje čas na mobile, kedy bude koniec stretnutia. Maloletá už na začiatku stretnutí nevykazuje žiadne známky radosti, že vidí otca, hoci ona sama sa ju snaží maximálne motivovať a po ukončení stretnutia je rada, že to má za sebou. Je to spôsobené tým, že otec sa o deti mimo určených hodín o stretnutie vôbec nezaujíma. Vzhľadom k tomu, že otec detí vedie celé stretnutie s deťmi tak, že priamo navádza maloletú M. proti nej, tá je po stretnutí negatívne emočne rozladená, kope ju, je trucovitá, všetko a všetkých odmieta, v noci sa budí a plače. Tento stav trvá dva až tri dni, potom príde ďalšie sobotné stretnutie s rovnakými následkami pre maloletú a tak sa to opakuje po každom stretnutí dcéry s otcom. Maloletý S. je počas stretnutí odkázaný na jej starostlivosť, pretože otec počas trojhodinového stretnutia maloletého neskontroluje, či mu netreba uspokojiť jeho základné životné potreby - nedá mu jesť, piť, neprebali ho a ani sa nespýta, či to treba urobiť. Pokiaľ ide o správu kolízneho opatrovníka zo dňa 3.4.2014 ohľadne priebehu jej stretnutia s otcom maloletých detí na referáte poradenskopsychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave poukazuje na to, že táto správa je zavádzajúca a nepravdivá a popis udalostí zo dňa 31.3.2014 je skreslený a nepravdivý. To znamená, že pokiaľ počas stretnutia, ktoré trvalo veľmi krátko toto prerušila, bolo to z vážneho dôvodu, pretože jej mama (stará matka maloletých detí), ktorá obe deti stráži, jej napísala SMS-ku, že maloletý S. prestal dýchať, preto musela ísť okamžite domov. Otec maloletých detí jej v tejto súvislosti ani nezabezpečil odvoz, pričom je neuveriteľné, že boli práve na referáte psychologicko-poradenských služieb a otcovi detí išlo o styk s deťmi a keď priamo pred očami psychologičky prišlo k dramatickej situácii ohľadne života maloletého S., tak ani jeden neurobil vôbec nič. Preto aj voči Mgr. I. podala sťažnosť na Ústredí úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave. Keďže ju manžel obvinil z týrania detí a zanedbania starostlivosti, pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny požiadala o písomné vyjadrenie aj detskú lekárku detí MUDr. G., preto žiada odvolací súd o vyžiadanie si tejto správy zo spisu detí na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Odvolateľka poukázala aj na to, že od jej odchodu zo spoločnej domácnosti otec maloletých detí neustále im robí schválnosti a to tak, že si ich vybral ako prostriedok, cez ktorý sa snaží ubližovať jej. Ublízuje jej prostredníctvom detí, preto sa rozhodla podať na neho trestné oznámenie za týranie blízkej a zverenej osoby a za napadnutie. Odvolateľka zároveň uviedla, že apeluje na zlý psychický zdravotný stav, ako aj celkovú charakteristiku osobnosti otca, ktorý je nevyhnutné brať do úvahy pri styku otca s deťmi. Je preto v záujme maloletých detí zakázať otcovi styk s nimi na dobu neurčitú a tiež zakázať vycestovanie otca s maloletými deťmi do zahraničia na

dobu neurčitú, aby už viac neboli vystavované psychickému tlaku zo strany otca a nemuseli sa báť, že prídu o matku. Z uvedených, ako aj dostatočne preukázaných dôvodov je presvedčená, že v záujme maloletých detí vyhovieť jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj v časti zákazu styku otca s deťmi na neurčito a zároveň aj v časti návrhu zákazu vycestovania mu do zahraničia s maloletými deťmi na neurčito.

Otec maloletých detí, ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

Otec maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že navrhuje odvolanie matky zamietnuť, nakoľko skutočnosti, ktoré uvádza, nie sú založené na pravde. Nebude sa k nim už konkrétne vyjadrovať, pretože jeho stanovisko k predmetnej veci už niekoľkokrát vyjadroval a nemá záujem sa neustále opakovať. Súd si sám vytvorí obraz o celkovej situácii.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky maloletých detí poukázal na to, že účelom predbežného opatrenia v konaní starostlivosti súdu o maloleté deti je predovšetkým zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa, jeho práva na riadnu výchovu, výživu a vzťahu k obojmu rodičom. Pri rozhodovaní je prvoradý záujem maloletých detí, ich citové väzby, vývinové potreby a stabilita výchovného prostredia. V danom prípade je predmetom dokazovania najvhodnejšia úprava práv a povinností rodičov k maloletej M. a S. S.. Naďalej trvá na doterajších vyjadreniach a tým na odporúčaní prizvať do konania znalca z odboru psychológie, ktorý by komplexne posúdil vhodnosť úpravy práv a povinností voči maloletým deťom. Pokladá za dôležité urýchlené vypracovanie znaleckého posudku, nakoľko vyjadrenia rodičov sú neustále sporné, komunikácia medzi nimi je silne deštruktívna a negatívne vplyva na psychickosociálny vývin maloletých, pri akomkoľvek rozhodnutí okresného súdu je vopred viac než isté, že niektorý z rodičov následne podá odvolanie, prípadne nový návrh na vydanie iného predbežného opatrenia, čím sa ustanovenie znalca odďaľuje. Považuje za nevyhnutné odvolací súd oboznámiť s faktom, že tvrdenia rodičov sú v určitých výpovediach doložených súdu zavádzajúce a nepravdivé, s poukazom aj na oznámenia, ktoré zakladajú do súdneho spisu. S oboma rodičmi je ťažká komunikácia, dlhodobu nerešpektujú ich usmernenia, prezentujú iba svoje žiadosti a nie sú schopní kompromisov vo veci a to ani s ohľadom na vlastné maloleté deti. Dožadujú sa pomoci, pritom nie sú ochotní a zrejme už ani schopní racionálne vyhodnotiť stav, do ktorého sa vlastnými pričinením dostali. Rodina neustále rieši spory a krivdy z dávnej minulosti, ktoré zabraňujú možnosti rýchlo a efektívne vyriešiť otázku úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom. Obaja rodičia sa doposiaľ nepokúsili situáciu riešiť prostredníctvom im nimi odporúčanej mediácie, ale ani prostredníctvom ponúknutých asistovaných kontaktov poskytovaných iným nezávislým subjektom, prípadne terapie, ktorá by prospela k vytvoreniu lepších vzťahov v rodine a časom zmiernila negatívny dopad na maloleté deti, ktoré si rodina zapríčinila sama svojím správaním a konaním. Kolízny opatrovník poukázal aj na to, že v predmetnom konaní po celú dobu zachováva maximálnu mieru objektivity, avšak zo strany rodičov prichádza k častému prekrúcaniu informácií a odporúčaní, ktoré sú ním poskytnuté a namiesto vlastnej sebareflexie sú opakovane podávané sťažnosti najmä zo strany matky na pracovníkov úradu a nadriadených, ako aj na Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Podľa jeho názoru sú dôležitými faktormi pri vzniknutej rodinnej situácii dlhodobé konflikty medzi rodinami starých rodičov detí, ktoré z jeho pohľadu stupňujú napätie medzi rodičmi, pretrvávajúce rozvrátené vzťahy v rodine, tiež problémy finančného charakteru, množstvo podnetov a oznámení zo strany rodičov aj starých rodičov na políciu a viaceré vedené konania v trestných veciach, abnormalita v sexuálnej oblasti a patologické prejavy rodičov a starých rodičov maloletých detí, ktoré vplyvajú na zdravý vývin detí. Z uvedených dôvodov odporúča odvolaciemu súdu vec vrátiť na ďalšie konanie prvostupňovému súdu, ktorý by urýchlene pribral do konania znalcov z odboru psychológie (prípadne aj psychiatrie), za účelom vypracovania posudku na oboch rodičov a maloleté deti, za účelom objektívneho posúdenia rodinnej situácie, patologických prejavov v rodine s odporúčením komplexnej úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom berúc do úvahy najlepší záujem maloletých detí.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorej je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie matky maloletých má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti o zákaze styku predbežným opatrením bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletých nie je dôvodné, v dôsledku čoho

je nevyhnutné uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti (zamietnutia predbežným opatrením žiadaného zákazu styku otca s oboma maloletými deťmi a zákazu otcovi vycestovať s nimi na dobu neurčitú) potvrdiť v zmysle § 219 O.s.p.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že odvolací súd nemal dôvod nestotožniť sa s tým, ako súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie v napadnutej časti (čím treba rozumieť závery, pre ktoré ani po zopakovaní snahy matky zvrátiť stav založený právoplatnými rozhodnutiami o predbežnej úprave styku otca s oboma maloletými deťmi, návrhu matky na zákaz styku predbežným opatrením nevyhoveli). Pri dostatočne podrobnom a i objektívne presvedčivom odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa by tak zásadne postačovalo i len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa odvolacím súdom a odvolanie sa na ne (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty matky maloletých detí, rovnako uplatňované i v priebehu prvostupňového konania, nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže jej preto dať za pravdu. V súvislosti však s tzv. odvolacími námietkami, tak i na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej časti, sa žiada uviesť (§ 219 ods. 2 O.s.p.) ešte nasledovné :

Z povahy predbežných opatrení a aj úpravy rozhodovania o nich vrátane konania súdu o nich podľa príslušných ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva (O.s.p.) je zrejmé, že zákonom ustanovenou podmienkou na nariadenie predbežného opatrenia je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov do toho času, než tieto budú upravené konečným rozhodnutím. Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by možné zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (okrem iného i procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom, ktorý sa má ochrániť, vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa a to preň čo najoptimálnejšej úprave), na druhej strane ale i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo všetko sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či v tomto smere ostali naopak celkom nečinnými.

I v rámci konaní, ktoré je možné začať aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí aj konanie v prejednávanej veci) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o predbežnom opatrení. Hoci v konaní o predbežnom opatrení postačuje pre vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie a to spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju opačnú stránku, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa predbežného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na vydanie predbežného opatrenia na základe návrhu účastníka všeobecne (30 dní od doručenia návrhu podľa § 75 ods. 4 O.s.p., resp. v odvolacom konaní od predloženia veci odvolaciemu súdu podľa § 217 ods. 1 vety prvej a druhej O.s.p., odhliadnuc od ešte kratšie lehoty v niektorých iných prípadoch) prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie zainteresovanie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o predbežnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci, kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností, ale aj od konania o prípadnom predbežnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

Pri pohľade na prejednanú vec aj z vyššie opísaných hľadísk, podľa odvolacieho súdu návrh matky maloletých na predbežné opatrenie v preskúmvanej časti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa nemohol byť úspešným. Matka maloletých detí, ako navrhovateľka už v poradí druhého

predbežného opatrenia vo vzťahu k maloletej M. a prvého vo vzťahu k maloletému S., v časti navrhovaného zákazu styku otca s nimi, ktoré sleduje zmenu úpravy dosiaľ nezmeneným uznesením o dočasnej úprave styku otca s maloletými, nielenže neosvedčila náležite nevyhnutnosť ňou navrhovanej dočasnej úpravy pomerov, ale navyše potvrdila svoju snahu neumožniť otcovi výkon práva na styk s jeho deťmi. Neprehliadnuteľným zostalo, že matkou tvrdená zmena pomerov spočívala v podstate len v okolnosti opätovného začatia trestného stíhania otca podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku na základe jej opakovaného podnetu na Generálnu prokuratúru (oznámenie Generálnej prokuratúry matke zo dňa 7.3.2004) bez zdokladovania stavu tohto konania, ktorá má byť dôvodom pre zmenu skôr právoplatne ustáleného práva otca na dočasný styk so svojimi maloletými deťmi, ostatné tvrdené okolnosti požadovanej zmeny, predovšetkým opakované odvolávanie sa na znalecký posudok vypracovaný pre účely trestného konania dňa 1.8.2013, (tento už bol súdom prvého stupňa ako aj odvolacím súdom ako dôkaz hodnotený), tak neboli nové, súd sa s nimi vysporiadať aj v predchádzajúcich konaniach o predbežnej úprave pomerov rodičov k maloletým deťom.

Odvolací súd vychádzajúc zo stavu vecí, ktorý vyplýva zo spisu a s prihliadnutím na dosiaľ preukázané resp. osvedčené okolnosti prípadu, s odkazom aj na správu kolízneho opatrovníka, ktorá je súčasťou jeho vyjadrenia k odvolaniu matky, zhodne so súdom prvého stupňa nezdieľa názor matky, že je to len výlučne správanie sa otca počas ako aj mimo jeho styku s maloletými deťmi, ktoré jedine prispieva ku konfliktom. Zo samotného písomného vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu matky vyplýva málo kooperatívne správanie sa pri riešení problémových situácií u oboch rodičov, podávanie skresľujúcich informácií, keď aj pokus a snaha o zmenu za pomoci odborníka nebola využitá a týmto rodičia komplikujú ďalší priebeh kontaktu dieťaťa s rodičom. Bez povšimnutia nemožno ponechať ani to, že styk prebieha za prítomnosti matky, to značí, že je vysoko nepravdepodobné, že by dieťa (tu maloletá M.) stihlo byť počas 3 hodín v týždni tak negatívne ovplyvnené, že by to mohlo zmeniť jeho správanie sa na ďalších niekoľko dní, ako to uvádza matka. Rovnako výhrady matky voči nedostatočným otcovým zručnostiam pri opatere maloletého S. počas styku s ním sa javia ako neopodstatnené, nakoľko dĺžka času a okolnosti kontaktu otca s maloletým za súčasného styku aj s maloletou M., ktorá je tiež útleho veku, otcovi neumožňuje osvojiť si ich a aktívne ich používať. Napokon z dostupných podkladov - predovšetkým správy kolízneho opatrovníka je zrejmé, že obaja rodičia pristupujú k zabezpečeniu kontaktu otca s deťmi málo konštruktívne a nevytvárajú si vzájomne možnosť pre to, aby tento bol primeraný, čo je však dôležitejšie, že týmto správaním neumožňujú ani deťom prežívať pokojné chvíle v prítomnosti ich oboch. Pokiaľ ide o matkou poukazovanú nepravdivosť stretávania sa otca s deťmi, tu je treba poukázať na to, že právo na styk je právom a nie povinnosťou, ktorá povinnosť je tu len na strane rodiča majúceho dieťa v osobnej starostlivosti - druhému rodičovi výkon práva na styk s dieťaťom umožniť, na druhej strane však je potreba zdôrazniť, že je to tiež otec (ako druhý rodič maloletých), kto má na poli výchovného pôsobenia na maloleté deti nielen práva, ale aj svoje povinnosti. Tie reprezentujú predovšetkým povinnosť aj vlastné právo styk s dieťaťom vykonávať s vedomím čo najmenších negatívnych dopadov na dieťa.

Matka svojim návrhom tiež žiada, aby súd otcovi zakázal vycestovať (pravdepodobne do zahraničia?) s maloletou M. a s maloletým S. S. na dobu neurčitú. Matka však nevyprodukovala žiaden dôkaz, z ktorého by bol zrejmý úmysel otca vycestovať, resp. vyšahovať sa spolu s maloletými deťmi z územia Slovenskej republiky natrvalo (ako sa to matka domnieva), k čomu by v konečnom dôsledku nemohlo dôjsť bez jej oficiálneho súhlasu, resp. bez nahradenia tohto súhlasu rozhodnutím súdu. Napokon maloleté deti sú dočasne zverené do jej osobnej starostlivosti s dočasnou úpravou styku otca s deťmi len za jej prítomnosti, preto tu chýba dôvodnosť jej obavy. Pokiaľ by išlo len o krátkodobý pobyt rodiča s maloletým dieťaťom v zahraničí (dovolenkový) súd ani nemá kompetenciu určovať, ktorý z rodičov, kedy a za akých podmienok má oprávnenie vycestovať s maloletým dieťaťom dočasne mimo územia republiky. Napokon obe deti sú dočasne zverené do osobnej starostlivosti matke, otec má len právo styku v ohraničenom čase, navyše za jej prítomnosti. Ak aj otec maloletých zdravotne poistil matku a maloletú M. v zahraničí, odvolací súd poukazuje na matkou predloženú mailovú komunikáciu s Veľvyslanectvom SR v Lichtenštajnsku, z ktorej vyplýva, že toto poistenie môže zrušiť aj ona sama.

Návrh matky o nariadenie predbežného opatrenia na zákaz styku otca s maloletými deťmi na dobu neurčitú, ako aj na zákaz otcovi vycestovať s deťmi na dobu neurčitú tak nespĺňa kritéria stanovené zákonom pre rozhodnutie súdu vo veci formou predbežného opatrenia, pretože nezdôvodňuje akútnu potrebu ochrany ohrozených pomerov a odôvodnených záujmov maloletých, keď jeho dôvodnosť nie je preukázaná - osvedčená.

Vedený všetkými zhora uvedenými úvahami tak odvolací súd uzatvára, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď bezzákladný návrh matky na predbežné opatrenie (v prípade maloletej M. v poradí už druhý) napadnutým uznesením zamietol, preto podľa § 219 ods. 2 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože na jednej strane išlo o prípad rozhodovania len o predbežnom opatrení (§ 145 O.s.p.) a na strane druhej o prípad konania zahájiteľného i bez návrhu (§ 81 ods. 1 a 102 ods. 1 O.s.p.), v ktorom právo na náhradu trov konania účastníkov nevzniká (§ 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.